

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/170/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7614215784
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7614215784.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudkýň JUDr. Jarmily Sopkovej Maximovej a JUDr. Zuzany Matyiovej vo veci žalobcu F. W. a.s., Y., Z. dolina XX, IČO: 47 248 980, zast. PERSPECTA Legal, s.r.o., Bratislava, Tomášikova 23/C, proti žalovanému G. X., nar. X.XX.XXXX, bytom Roškovec XX, o zaplatenie 1.996,34 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku 16C 103/2014-34 z 21.11.2014 Okresného súdu Spišská Nová Ves

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v časti o zaplatenie sumy 288,33 € s prísl., ako aj vo výroku o trovách konania.

Žalobca nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa (ďalej aj „súd“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.409,01 € spolu s úrokmi z omeškania vo výške 9,5 % ročne zo sumy 415,03 € od 18.10.2011 do zaplatenia, vo výške 9,5 % ročne zo sumy 121,20 € od 25.10.2011 do zaplatenia, vo výške 9,5 % ročne zo sumy 809,96 € od 18.11.2011 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 48,88 € od 18.12.2011 do zaplatenia, vo výške 9 % ročne zo sumy 13,94 € od 18.1.2012 do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobu v prevyšujúcej časti zamietol. Uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu trovy konania v celkovej výške 147,32 €, pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku vo výške 49,19 € a z trov právneho zastúpenia vo výške 98,13 €, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že medzi právnym predchodcom žalobcu H. X., a.s., so sídlom Y. 28, Y., IČO : 35 763 469 a žalovaným bola uzavretá dňa 26.7.2011 zmluva o poskytovaní služby a nájme koncového zariadenia č. XXXXXXXXXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie služieb káblovej televízie alebo satelitnej televízie, program D. H. Komplet spolu so zariadením Magio box s príslušenstvom, a dňa 8.9.2011 uzavreli zmluvu o pripojení podľa § 43 zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, predmetom ktorej bolo poskytnutie hlasových služieb prostredníctvom pevnej telefónnej prípojky, program Uni 60 spolu s koncovým zariadením Siemens AS200 s lehotou viazanosti 18 mesiacov. Vzhľadom na predmet zmluvy a postavenie zmluvných strán súd uzavreté zmluvy posúdil ako zmluvy spotrebiteľské, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka. Vec právne posúdil podľa ustanovení zákona č. 610/2003 Z.z. o elektronických komunikáciách v znení neskorších predpisov, ako aj podľa ust. § 52 a nasl., § 37 ods. 1, § 40 ods. 1 a 2, § 544, § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) a po vykonanom dokazovaní a posúdení obsahu zmlúv a zmluvných podmienok, z ktorých žalobca odvodzuje uplatnené nároky, súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná iba v časti o zaplatenie úhrady za poskytnuté služby, ktoré právny predchodca žalobcu fakturoval žalovanému

faktúrami č. XXXXXXXXXXXX,XXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX a XXXXXXXXXXXX celkom vo výške 1.409,01 €, a zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi dlžnú sumu spolu s úrokmi z omeškania podľa § 517 ods. 2 OZ, vo výške určenej podľa § 3 ods. 1, 2 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. Nárok v časti zmluvných pokút - za nedodržanie doby viazanosti pri zániku zmluvy užívať službu Magio Sat, za Magio box a diaľkový ovládač, pokutu v sume 100,- € bez DPH účtovanú faktúrou č. XXXXXXXXXXXX, zmluvnú pokutu za kartu 1MRHCWGB vo výške 19,95 € bez DPH a ostatné príslušenstvo vo výške 29,95 €, pokutu Siemens AS200 v sume 30,43 € bez DPH za akciové zariadenie linky v sume 38 € bez DPH, ako nedôvodne uplatnený zamietol, keďže pre nedodržanie podmienky písomnej formy dohôd o zmluvných pokutách v súlade s § 544 ods. 2 OZ, dojednania o zmluvných pokutách (ktoré neboli individuálne dojednané, keďže žalovaný nemal možnosť ovplyvniť obsah formulárových zmlúv) považoval za neprijateľné zmluvné podmienky, a z tohto dôvodu za neplatné, príp. v konaní nemal preukázané, na základe akých skutočností si právny predchodca žalobcu voči žalovanému zmluvné pokuty uplatňoval. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech účastníkov v konaní (úspech žalobcu 70,48 % a úspech žalovaného 29,42 %), priznal žalobcovi pomernú časť náhrady trov konania v rozsahu 41,16 % pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 98,13 € (41,16 % zo sumy 238,40 €) a z náhrady zaplateného súdneho poplatku vo výške 49,19 € (41,16 % zo sumy 119,50 €), v celkovej výške 147,32 € a uložil žalovanému povinnosť prisúdenú náhradu trov konania zaplatiť na účet právneho zástupcu žalobcu v súlade s § 149 ods. 1 O.s.p.

Rozsudok vo výroku, ktorým súd zamietol žalobu v prevyšujúcej časti, ako aj vo výroku o trovách konania, napadol včas podaným odvolaním žalobca. Uviedol, že pokuty za Magio box a diaľkový ovládač v zmysle ustanovení zmluvy o poskytovaní služby a nájme KZ sú upravené pre prípad nevrátenia, straty alebo odcudzenia. Žalovaný zo zmluvy neplnil, z tohto dôvodu mu právny predchodca žalobcu prestal poskytovať služby a žalovaný doteraz predmetné príslušenstvo nevrátil, preto právnenému predchodcovi žalobcu vzniklo právo na zmluvnú pokutu. Poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. mája 2010 sp. zn. 6 Cdo 81/2010, v ktorom Najvyšší súd SR uviedol, že neexistencia (niečoho) majúca trvajúci charakter sa zásadne nepreukazuje. Na nikom totiž nemožno spravodlivo žiadať, aby preukázal reálnu neexistenciu určitej právnej skutočnosti. Nevrátenie príslušenstva je podľa žalobcu negatívnou skutočnosťou, ktorú nemožno dokázať. Z tohto dôvodu bolo dôkazné bremeno na strane žalovaného, ktorému by v prípade vrátenia príslušenstva bol vystavený odovzdávací protokol. Zmluvné pokuty za kartu vo výške 19,95 € bez DPH a za ostatné príslušenstvo vo výške 29,95 € bez DPH sú uvedené v Tarife ST a.s. na poskytovanie služby Magio Sat, ktorá je v zmysle zákona o elektronických komunikáciách, teda priamo ex lege, súčasťou zmluvy. Čo sa týka pokuty Siemens AS200 v sume 30,43 € bez DPH a pokuty za akciové zariadenie linky v sume 38 € bez DPH, tieto sú ustanovené v Cenovom výmere č. 28089, resp. v Tarife ST na poskytovanie verejnej telefónnej služby prostredníctvom pevnej siete, ktoré tvoria priamo ex lege súčasť zmluvy. Tvrdenie súdu, že adhéznosť zmlúv spôsobuje neprijateľnosť zmluvných podmienok je nepresné, keďže je to iba jeden z predpokladov neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Na to, aby bola zmluvná podmienka neprijateľná, musí dôjsť aj k druhému predpokladu, a to že spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Tento predpoklad však podľa názoru žalobcu nebol naplnený, pretože ustanovenie o zmluvnej pokute nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou z dôvodu, že nezohľadňuje okamih, kedy k prípadnému porušeniu došlo, ako to tvrdí súd. Zmluvná pokuta totiž predstavuje inštitút zabezpečenia záväzkov, ktorý má donútiť zmluvnú stranu plniť po celú dobu trvania povinnosti, nielen v jej časti. Je právne irelevantné, kedy zmluvná strana porušila povinnosť, resp. výška, ktorú zaplatila, podstatné je, že sa nesprávala tak, ako bola zo zmluvy zaviazaná. V právnej praxi sa používa fixne určená suma pre prípad nesplnenia záväzku, teda takéto jej určenie je všeobecne akceptované spoločnosťou ako správne. Neprijateľnosť zmluvnej podmienky treba zhodnotiť z toho hľadiska, či nespôsobilá nerovnosť v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa v čase uzavretia zmluvy, pričom následné správanie účastníkov je irelevantné. Ak následne spotrebiteľ istú dobu zo zmluvy plní, súd má možnosť využiť svoje moderačné právo. Teda nie je pravda, že by ustanovenie o moderačnom práve predstavovalo všeobecnejšiu úpravu. Súd musí najprv zhodnotiť zmluvnú podmienku vzhľadom k zmluve ako celku tak, aby zistil, či táto spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa v čase uzavretia zmluvy. Keď sa táto zmluvná podmienka nejaví ako neprijateľná, ale na základe následného plnenia zo strany spotrebiteľa je neprimerane vysoká, súd má možnosť využiť svoje moderačné právo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti mal žalobca za to, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci.

V doplňujúcom podaní z 28.1.2015 (č.l. 48) na výzvu súdu žalobca uviedol, že súd mu nepriznal zmluvnú pokutu fakturovanú na faktúre č. XXXXXXXXXXXX, ani zmluvnú pokutu fakturovanú fa č. XXXXXXXXXXXX. Konkrétne na faktúre č. XXXXXXXXXXXX ide o pokutu Magio Sat vo výške 199,- €, pokutu za Magio Box vo výške 150 €, pokutu za diaľkový ovládač vo výške 20 €, pokutu za kartu vo výške 19,95 € a pokutu za ostatné príslušenstvo vo výške 29,95 €. Faktúru č. XXXXXXXXXXXX tvoria Pokuta 2011 vo výške 100 €, pokuta Siemens AS200 vo výške 30,43 € a pokuta za akciové zariadenie linky vo výške 38 €. Upresnil, že odvolanie podáva proti výroku, ktorým súd nárok zamietol v časti uvedených zmluvných pokút a neodvoláva sa proti zamietnutiu nároku o zaplatenie pokuty Magio Sat vo výške 199 € a Pokuty 2011 vo výške 100 €. Žalobca napadol rozsudok v rozsahu zamietnutia sumy 288,33 € (219,90 € z faktúry č. XXXXXXXXXXXX a 68,43 € z faktúry č. XXXXXXXXXXXX). Trval na tom, že nejde o neprijateľné zmluvné podmienky, a teda zmluvné pokuty boli platne dojednané. Rovnako trval na svojej argumentácii ohľadom platnosti týchto zmluvných pokút, ktorú uviedol v odvolaní zo dňa 2.1.2015. Navyše doplnil, že žalovanému bolo poskytnuté príslušenstvo, teda istá ekonomická výhoda hneď pri uzavretí zmluvy. Pri posudzovaní ustanovenia o zmluvnej pokute z hľadiska jeho prijateľnosti by mal súd skúmať, či toto ustanovenie nespôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa s ohľadom na zmluvu ako celok a práve poskytnutie príslušenstva zvyhodňuje spotrebiteľa takým spôsobom, že tvorí protiváhu zmluvnej pokuty na jeho strane. Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému mobilný telefón, teda bol primárne zviazaný plniť, zatiaľ čo zmluvná pokuta na strane spotrebiteľa predstavovala iba sekundárny záväzok v prípade nepĺnenia zmluvy. Takto formulovanou zmluvou bol v konečnom dôsledku zvyhodnený spotrebiteľ, resp. minimálne nebol znevýhodnený. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu 288,33 € tak, že podanému návrhu vyhovie a zaviazže žalovaného na náhradu trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia vo výške 322,15 € za 3 úkony právnej služby odmenu po 81,33 €, 2 x 8,04 € a 1 x 8,39 paušálnu náhradu a 20 % daň z pridanej hodnoty, a z náhrady súdneho poplatku 101,84 €.

Rozsudok vo veci samej, okrem výroku o nepriznaní zmluvnej pokuty v sume 288,33 € s prísl., nebol odvolaním napadnutý, vo zvyšnej časti nadobudol právoplatnosť, preto v odvolacom konaní v tejto časti nebol predmetom preskúmania (§ 206 ods. 2 O.s.p.).

Odvolací súd prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania (214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p., za dodržania podmienok stanovených v § 156 ods. 3 a § 211 ods. 2 O.s.p., keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Košiciach dňa 14.4.2016, a rozsudok v napadnutej zamietavej časti potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 O.s.p., lebo je vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 O.s.p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa stotožňuje so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa, ako aj so správnymi dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu v súlade s cit. ust. § 219 ods. 2 O.s.p. odkazuje.

Žalobca podané odvolanie odôvodnil odvolacími dôvodmi uvedenými v § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., t.j. tým, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ani jeden z týchto uplatnených odvolacích dôvodov nie je daný a odvolanie žalobcu preto nemožno považovať za opodstatnené.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku z hľadiska skutkových záverov nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvého stupňa nezodpovedali vykonaným dôkazom, alebo že by súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplývali alebo v konaní nevyšli najavo. Skutkový stav bol objasnený v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie a správne skutkové zistenia súd podradil pod správne hmotnoprávne predpisy a vyvodil z nich zodpovedajúce závery o právach a povinnostiach účastníkov konania.

Žalobca namietal, že súd prvého stupňa nesprávne rozhodol, pokiaľ mu nepriznal nárok na zaplatenie zmluvných pokút v celkovej výške 288,33 €, a preto odvolací súd (viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania) skúmal, či z obsahu zmlúv a dojednaní účastníkov, resp. právneho predchodcu žalobcu a žalovaného vyplýva platné uzavretie dohody o zmluvnej pokute, či dojednanie nie sú pre spotrebiteľa neprijateľnou zmluvnou podmienkou a či uplatnený nárok bolo možné žalobcovi priznať.

V posudzovanom prípade nie je sporné, že medzi účastníkmi zmluvy vznikol spotrebiteľský vzťah, že zmluvné pokuty žalovaným neboli individuálne dojednané a zmluvy sú typickými štandardnými formulárovými zmluvami, ktoré zásadne podliehajú súdnej kontrole. Aj keď význam zmluvnej pokuty vo všeobecnosti nemožno poprieť, je vždy nutné dbať na zmysel a ciele tohto inštitútu, ako inštitútu súkromného práva, obzvlášť pri osobitne chránených spotrebiteľských vzťahoch. V danom prípade žalobca svoj nárok na zmluvné pokuty odvodzuje z Tarify ST a.s. alebo podľa Cenníka na prenájom KZ účinného v čase podpisu zmluvy. Je však zrejmé, že ustanovenia Tarify ST a.s. ani Cenníka na prenájom KZ neboli so žalovaným individuálne dojednané. Všeobecné zmluvné podmienky, tarifa ani cenník tvoriace neoddeliteľnú súčasť zmluvy (súčasť zmluvy by mali tvoriť aj podľa § 43 ods. 1 zák. č. 610/2003 Z.z.) neboli žalovaným podpísané. Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne (§ 544 ods. 2 Obč. zákonníka), a teda písomná forma dojednanie zmluvnej pokuty je obligatórna bez ohľadu na to, akú formu mala zmluva, z ktorej vyplýva záväzok zabezpečený zmluvnou pokutou. Písomná forma je pritom zachovaná, ak je dohoda o zmluvnej pokute obsiahnutá v dokumente podpísanom zmluvnými stranami. V danej veci žalobca nepredložil dohodu o zmluvných pokutách vo forme osobitnej zmluvy. Zákonná úprava o nutnosti zachovania písomnej formy dohody o zmluvnej pokute je pritom striktná, bez možnosti extenzívneho výkladu a formálna podmienka formy v danej veci dodržaná nebola. Všeobecné podmienky spoločnosti Slovak Telekom, a.s., tarifa či cenník neboli žalovaným podpísané. Podľa zaužívanej súdnej praxe nie je vylúčené, aby dohoda o zmluvnej pokute bola súčasťou vopred písomne dojednanej rámcovej zmluvy, ako aj vopred písomne dojednaných obchodných podmienok či tarify, ktorými možno nahradiť časť zmluvy. Aj tieto názory však vždy zdôrazňujú písomné dojednanie zmluvnej pokuty, teda podpísanie týchto dokumentov, ktoré majú nahrádzať časť zmluvy. Pri použití takých všeobecných obchodných podmienok či tarify nie je pritom nutné podpísať každú jednotlivú stranu, vždy však musí byť dodržaná náležitosť písomnej formy predpísaná zákonom, teda aby aj tieto dokumenty boli podpísané účastníkom konania. V danej veci podmienka písomnej formy dohody o zmluvnej pokute v zmysle § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka nebola splnená, a z tohto dôvodu, ako aj z dôvodu nepreukázania porušenia zmluvnej povinnosti v prípade zmluvnej pokuty 150,- € dojednanej v zmluve zo dňa 26.7.2011, súd prvého stupňa dôvodne žalobcovi nárok na zmluvné pokuty v celkovej výške 288,33 € nepriznal a žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozsudku a k odvolacím námietkam žalobcu vo vzťahu k zmluvnej pokute 150,- € dojednanej v zmluve z 26.7.2011, treba dodať, že pri pluralite zabezpečených povinností sa vyžaduje, aby žalobca presne označil, za porušenie ktorej povinnosti sa zmluvnej pokuty domáha, keďže ide o obligatórnu podmienku uplatnenia zmluvnej pokuty. Presnú špecifikáciu zabezpečovanej povinnosti faktúra, ktorou bola zmluvná pokuta vyúčtovaná, neobsahuje, a teda nemožno zistiť, za porušenie ktorej povinnosti si ju žalobca účtuje, ani to kedy a akým konaním žalovaného k tomuto porušeniu došlo, preto súd prvého stupňa urobil správny záver o nepreukázaní vzniku nároku na zmluvnú pokutu za prenájatý Magio Sat Box v uplatnenej výške.

Z uvedených dôvodov odvolací súd potvrdil rozsudok v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v časti sumy 288,33 € s prísl., ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania, ako vecne správny.

Žalobca uplatnil náhradu trov odvolacieho konania, avšak v odvolacom konaní nemal úspech, preto bolo rozhodnuté, že nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania (§ 224 ods. 1, § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovaný náhradu trov v odvolacom konaní neuplatnil, preto o jeho trovách nebolo rozhodnuté (§ 151 ods. 1 prvá veta O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti rozsudku odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.